

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 . . . 10 „
1/2 . . . 5 „

Za Nemčijo K 10.00: — Za Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročilu brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.
Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.
Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici,

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Napačna naziranja o slovenskem vseučilišču.

IV.

Najbolj utesnje se »vleči« ugovor, da leži na Dunaju toliko in toliko nerešenih peticij itd. za slovensko vseučilišče v Ljubljani in da je oficijelno stališče govorilo o Trstu le v podrejeni vrsti, »če dobe Italijani fakulteto v Trstu«, ter da nam vlada, Nemci in Italijani zamorejo očitati, da sami ne vemo, kaj hočemo.

Ta ugovor je pa od vseh še najbolj jalov.

V resnici namreč doslej nismo vedeli, kaj hočemo. V navdušenju smo zahtevali in peticionirali za vseučilišče v Ljubljani, ne da bi vedeli, kakega pomena je vseučilišče za nas. Niti Černičeva, niti klerikalna brošura, niti »Vseučiliščni zbornik«, niti mnogoštevilne peticije, govori in debate niso povedale, kaj zahtevamo z vseučiliščem. Največ se je »delalo« z geslom, da naši dijaki v nemških mestih niso varni, nadalje, da rabimo svoje uradništvo. Nikdo pa ni povedal, dolgo časa, da rabimo produktivnih stanov in da morajo tudi naši pravniki izpoznati promet in organizacijo. Prvi članki, ki so to poudarjali, — Tuma, Slanc — so bili bezanje v sršenovo gnezdo. Kakšen krik pa so zagnali Ljubljanci in Štajerci pred leti! Oni niso vedeli, kaj hočejo! Tudi oni, ki še danes vsiraja pri tem, ne ve, kaj hoče! Kaj ne vidite, da bi nam vlada, če nam da, raje dala vseučilišče v Ljubljani, — ne zato, ker vidi, da je tam umestnejše, marveč zato, ker vidi, da ni umestnejše in da nam ne bo toliko koristilo; t. j. vladi sami ne bo ljubljansko vseučilišče tako napotu, kakor bi jej bilo tržaško. In ne le zato, da bo vlada videla, kaj hočemo, marveč tudi zato, da bo videla, da hočemo si mora to naziranje utreti pot iz lepa ali iz grda: Mora se pričiti gibanje, kakor pred leti, vse stranke, vse občine, vsi šteti, vsa društva se morajo pridružiti tej

zahtevi. Kdor tega ne bo storil, tega imenujem škodljivca naše najvažnejše zahteve, narodnega škodljivca.

Mi doslej res nismo vedeli, kaj hočemo. Saj se v zasebnih pogovorih marsikateri državni poslanec izreče proti Ljubljani in za Trst. To edino pravo in zdravo naziranje mora postati naša zahteva: Vladi in drugim našim nasprotnikom bo potem kmalu prešla volja očtavati nam, da ne vemo, kaj hočemo.

V.

Odklanjajoče stališče Dalmatincev proti Ljubljani je čisto razumljivo. Ne le, da bi Ljubljana bila preveč oddaljena od Dalmacije, — vseučilišče bi v Ljubljani tudi ne imelo jugoslovanskega pomena. To pa je ona važna točka, ki jo je naša javnost doslej tako prezirala. Ali pri nas je že tako, da postane zahteva aktualna še le, kadar se je preživela in da najde trenutke tem manjši ljudi, čim večji je. Aneksija, jugoslovansko vprašanje, ponovni zagrebški procesi, nagodba z Ogrsko, dalmatinska samouprava, delegacijske pridige Schwarzenberga in Baernreitherja, — to vse je za nas »surdo tyranno fabula dicta«. Naša javnost nima ušes, da sliši, in oči, da vidi, marveč oči, da si jih tišči in rušesa, da sliši travo rasti. Drugače si njene gluhosti in sluposti ne morem razlagati. Trst je ono središče, ki bi družilo na slovenski fakulteti jugoslovansko dijaštvo. Če pa imamo slovensko fakulteto v Ljubljani, Italijani pa v Trstu, bodo vsi Istrijanci, Kraševci, Dalmatinci, Bošnjaki, pa tudi vsi Goričani in morda tudi vsi Korošci raje posečali ital. fakulteto v Trstu nego slovensko v Ljubljani. Čisto prav imajo. Če se nam pripeti nesreča, da nam postavijo alno mater izven Trsta, bodo tudi moji sinovi slušatelji tržaške laške pravne fakultete vsaj pet semestrov, — za narodno vzgojo bom vkljub temu poskrbel — in več bodo znali, kakor da bi se bili šolali na slovenski fakulteti v Ljubljani. Dalmatinci, Istrijanci, Kraševci in Goričani bodo dobro vedeli, Kranjcem in Štajercem moramo pa pridigovati na gluha ušesa, in oni se čudijo, češ, kako

morejo Dalmatinci biti tako »nebrat-ski« in Primorci taki »egoisti«. Pravi nebratje in egoisti so pa v resnici na Kranjskem in Štajerskem. Tu ste nekoč zagnali krik »Proč od Gradca«. Ni ga bilo bolj upravičenega gesla! Nanj ste pa danes pozabili, toda mi s Primorske vam ga ponavljamo: Proč od Gradca, — v Trst!

Ironija usode: Mi vam pridigujemo. Renegat Dobernig pa še opozarja alpske Nemce na nevarnost Jugoslovancev. Naj se Dobernig potolaži: Doktor bomo mi primorani pridigati gluhim ušesom, ni slovenske nevarnosti za alpsko nemštvo in za južno Koroško ...

VI.

Vlada je zvitejša ko lisica. V vprašanju reciprocitete zagrebškega vseučilišča je našla formulo, kako bi se izvila iz zagate in nas spravila vanjo. Ona ve dobro, da smo Slovenci taki Janezi, ki prisegamo na beraški pregovor, da je bolje nekaj, nego nič, pa nam hoče dati o primerni priliki »kompensacijo«. Reciprociteta zagrebškega vseučilišča, toda le deloma: Dalmatincem, Istrijanom, Tržacanom, Goricanom, Kranjci, Štajerci in Korošci bodo iz nje izključeni. Na prvi pogled je to sicer nerodno pa ne nevarno. Vlada si pa misli drugače: Primorci in Dalmatinci bodo hodili v Zagreb, severnemu delu pa zadostuje Praga, Dunaj in Gradec, češ, vas je itak premalo za lastno fakulteto. Tudi ta »nekaj« je ravnotako nevarno, kakor oni, o katerem sem višje govoril. Reciprociteta mora biti popolna, — ali pa nič. S tem radikalnim stališčem bomo sicer delj zahtevali, ali če bomo odločno zahtevali, bomo tudi kaj dobili. Mi lažje čakamo deset let na tržaško fakulteto in pet let na popolno reciprociteto v Zagrebu, nego pet let na ljubljansko fakulteto in eno leto na delno reciprociteto. Zato le ostanem pri zahtevi: Trieste o nulla! Trst ali nič!

VII.

Žalibog so naše politične razmere desolatne. S. L. S. ima 1/3 poslancev, ki se pa niso v vseučiliškem vprašanju nič trudili; njen klub se drži politike »proste

roke«, ki sem jo imenoval nekoč politiko »odprte roke«. Za absolutno nadvlado v Kranjski dajejo svoj radikalizem v državni zbornici in uspehi so enaki 0, narodna zavest pa celo pada. Toda mi nimamo časa čakati na novi »veliki trenotek«, da doživimo političen preobrat. Res, da ne moremo predpisovati S. L. S., naj dvigne vseučiliško zahtevo na ščit in stavi v državni zbornici zahtevo: Doktor nam ne daste vseučilišča v Trstu, bomo odklanjali vsak proračun, glasovali v plenu in vseh odsekih proti vladi, obstruirali jo bodisi hrupno, bodisi tehnično ... V to bi morali sedeti v strankinem izvršilnem odboru. Toda drugače moremo forsirati to vprašanje: Ono mora med narod. Ali s S. L. S., ali brez nje, ali proti njej. Ž njo, — potem bo ona sama strankarsko pridobila, in če bo zastopala to zahtevo tudi v državni zbornici, imamo nekaj upanja na uspeh zahteve. Brez nje in proti njej, — potem smo navezani na štiri neklerikalne poslance, kojih eden je pa zastopnik Ljubljane in vezan na kratkovidnost onega dela ljubljanskih volilcev, ki mislijo, da se za Barjem in Golovcem neha slovenska zemlja. Z eno besedo, navezani smo na tržaškega in na kraškega poslanca, na tržaško ulico, na primorske in druge občine in na publicistiko. Toda mirovali ne bomo. Naziranje »Trst ali nič« mora postati narodna zahteva, tako jasna in glasna, da zamro vsi neosnovani pomisleki in da jo bodo slišali tudi gluhi. Od političnega razuma narodno-napredne stranke na Kranjskem je pa odvisno, ali bo njeno postopanje povod S. L. S., da se tudi ona angažira v vseučiliškem vprašanju. Kranjske deželnozborske volitve so pred durmi! Ali pa bo — če res izgubi S. L. S. večino, kar bomo še videli — zopet kranjsko nemško veleposestvo jezikek na tehnični?

Naj bo temu, kakor hoče; govorili še bomo o tem ob svojem času. Mi hočemo, da bo politika pri nas demokratična, poštena in smotrena. Zato pa zahtevamo in bomo zahtevali: Vseučilišče v Trst, Trst ali nič!

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

»Včasih mi je Foma tako žal ... kaj bode ž njim?«
»To me nič ne briga ... Nemaren fantè je! Zapravi bodi svoj denar in se ugonobil ... in kaj še več? Ah, pustiva to! Takšni ljudje, kakoršen je on, so sedaj že redki... Kupec zdaj umeva silo omike ... On pa, tvoj mlečni brat, bode poginil ...«

»Tako je, gospod!« je rekel Foma, ki je v tem trenutku odprl vrata in stopil na prag. Bled, z nagubanimi obrvi in izkrivljenimi ustnicami je srepo gledal Tarasa in govoril brezglasno: »Tako je! Poginil bom in ... amen! Da bi se le že kmalu zgodilo!«

S prestrašenim licem je skočila Ljubov pokonci in stekla k Tarasu, ki je stal mirno sredi sobe in držal roke v žepih.

»Foma! Oh! Sram te bodi! Prisluškovaš si ... Ah, Foma!« je govorila vsa zmedena.

»Le tiho bodi, ovčica ...« je rekel Foma.

»Da, da, pri vratih poslušati ni lepo-o!« je počasi rekel Taras, ne da bi umaknil pred Fomo svoj prezirljivi pogled.

»Čeprav ni lepo!« je rekel Foma in mahnil z roko.

»Ali sem jaz kriv, da le tako slišim resnico?«

»Pojdi, Foma! Prosim te!« je rekla Ljuba, privijaje se k bratu.

»Ali mi imaste morebiti kaj povedati?« je vprašal Taras mirno.

»Jaz?« je vzkljnil Foma. »Kaj vam morem povedati? Ničesar ne morem! ... Saj vi sami vse znate ...«

»Torej se nimava pogovarjati o ničemer?« je vprašal Taras zopet.

»Ne!«

»To me veseli ...«

Obrnil se je proč od Fome in vprašal Ljubo:

»Kako misliš, ali se oče kmalu povrne?«

Foma ga je pogledal in ker je čutil nekaj, kakor spoštovanje pred tem človekom, je počasi odšel iz sobe. Ni se mu ljubilo iti domov, v tisto veliko prazno hišo, kjer je vsak korak vzbujal glasen odmev in šel je po ulicah, zaviti v turobni, sivi somrak pozne jeseni. Misli je na Tarasa Majakina.

»Kako trd je! Kakor oče ... le mirnejši je ... Gotovo je ravno takšen lokavec! Ljubka pa bi ga bila skoro imela za svetnika ... neumnika! Kako me je okregal! Kakor da je moj sodnik ... A ona ... mi je bila dobra ...«

Toda vse te misli niso vzbujale v njegovem srcu nikakih čustev, niti razžaljenja proti Tarasu, niti simpatije do Ljube. Nekaj težkega, nerazumljivega mu je nosil seboj. Zrastlo je bilo v njegovih prsih in dozdevalo se mu je, da mu je srce oteklo in ga boli, kakor od tvorov. Poslušal je to neizbežno in neukrotljivo bo, opazal, da raste z vsako uro in postaja silnejša in ker je ni vedel s čim ukrotiti, je topo čakal, kako se bode končala.

Tedaj je pridrdral mimo njega kumov voziček. Foma je videl v vozu malo postavbo Jakova Majakina, a tudi ta pogled ni vzbudil ničesar v njegovi duši. Zažigalec svetilk je hitel mimo Fome, prehitel ga, prislonil svojo lestvi-

co k svetilki in zlezel nanjo. A ta je hipoma zdrčala pod njegovo težo, on pa se je oprijel svetilkega droga in začel glasno zmerjati. Neko kletke je sunilo Foma s svojim svežnjem v bok in dejalo:

»A, oprostite ...«

Pogledal jo je in ni odgovoril ničesar. Potem se je vsula slana iz neba, — majhne, komaj vidne rosne kapljice so zastirle plamene svetilk in okna prodajalnic s sivkasto meglo. Ta megla je jemala sapo ...

»Ali bi šel k Ježovu prenočevat? In pit ž njim ...« si je rekel Foma in šel k Ježovu, ne da bi imel tudi je najmanjšo željo, videti feljtonista in piti ž njim.

Pri Ježovu je sedel na divanu kosmat človek, oblečen v bluzo in sive hlače. Njegov obraz je bil temen in kakor bi bil zakajen, oči velike, nepremične in srdite in nad debelimi ustnicami so štrlele kvišku ščetinaste vojaške brke. Sedel je z nogami na divanu, objemal jih s svojimi velikanskimi rokami in držal podbradek na kolenih. Na mizi je stala med knjigami in papirji steklenica žganja in po sobi je dišalo po nečem slanim.

»Kaj pa ti blodiš okrog?« je vprašal Ježov Foma, mignil z glavo proti njemu in dejal možu, ki je sedel na divanu:

»Gordjejev!«

Ta se je ozrl v prišleca in odgovoril z rezkim, škripajočim glasom:

»Krasnoščokov ...«

Foma je sedel v kot divana in izjavil Ježovu:

»Prenočit sem prišel.«

»Kaj je to posebnega? Pripoveduj dalje, Vasilij ...«

Ta je postrani pogledal Foma in zaskripal:

(Dalje prih.)

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Rihemberg. — »Prim. list« prav rad dreza; pa še yselej kedar podreza v naše zadeve rihemberške, se opeče, in ko ga potem naženemo, pa žalostno ovili in nas gleda jezno. Tako bo tudi sedaj: Ta list piše, da je prejšnje županstvo napravilo več prošelj za vodnjake v Rihembergu in Brjah; sedaj pa, ko so prošnje rešene, da to županstvo vodnjake omeče in zavira. Resnica pa je taka le: Res je za neko vas prišla vgodno rešena prošnja potem, ko so prošnjiki že sami po dolgem čakanju napravili vodnjak. Novi stroški in novi vodnjak je seveda sedaj brez pomena. In še lepše pri vsem je pa to, da se je pri dotični seji najbolj protivil zidanju tega vodnjaka starešina in bivši župan Josip Pavlica! Kaj poreče slavni »Prim. list« na to temu možu!? — Dalje pa je še tudi res, da razne prošnje za poti, vodnjake, podpore itd. ni delalo županstvo, ampak neka druga oseba, ki je sedaj v starešinstvu. Imena pa ni treba, da povemo, ker »Prim. list« v svoji krščanski ljubeznivosti te osebe ne mara.

Kar se tiče novega župana, naj »Prim. list« pa le molči. Ljudstvu se zdi, kakor da se je oddahnilo sedaj. Vljudnost, pridnost in priprostost sedanjega gosp. župana, ki ne išče pri tem svoje koristi, a se tudi ne straši nobenega truda za občino, so ljudstvu in celo nasprotnikom tako znane, da ga brez izjeme vsi spoštujejo in ljubijo. V občinski pisarni in sploh pri vsej upravi je tako vzoren red, točno in hitro poslovanje, kakor morda v nijedni drugi občini. Seveda to je zasluga tudi g. tajnika, ki je zmožen, nevmorno delaven in energičen mož. Seveda kakor g. župana tako sovraži tudi tajnika g. Cigoja ta katoliški list, ki pa v Rihembergu vživa prav, prav malo veljave....

Sedaj popravlja občina obč. poti iz državne podpore, ki jo je dobila v znesku 8300 K. Glavni del občine Rihemberg je z delom končal. Brje pa, kjer je teh poti obilo več in v najslabšem stanu, ne gre tako od rok. »Prim. list« pravi, da to podpora je izposlovalo prejšnje županstvo. Mi pa vemo, da bivši župan na ponovno vprašanje niti potrebnih podatkov ni hotel dati državnemu poslanu, ki se je za dosgeje podpore obrnil nanj. Prošnje in vse so drugi napravili, toda »Prim. list« teh oseb ne more trpeti in zato jih prezira. Bivši župan je nekda večjo podporo (krog 17000 K) porabil le okoli Frilanice (svoje hiše). Zapuščeni Brjam je dovolil le 500 kron. Sedaj pa se gleda na to, da se podpora razdeli tako, da se po potrebi vse obč. poti enako popravijo, naj bodo te v Brjah ali drugod. Take so resnice, če jih mara sprejeti »Prim. list«!

Iz goriške okolice.

Iz Podgore. — Poročali so klerikalni listi o shodu posl. Mariniča, da je govoril o raznih gospodarskih rečeh ter se nahajal med svojimi volilci. Tisto njihovo poročilo popravljamo tako; shod je bil v farovžu in na shodu Vugovi pristaši, kakih 30 ljudi največ. Med tistimi je bil redok Mariničev volilec. Zakaj ni prišel imet shod k Bregantu? V farovž si ne upa vsak.

Vpisovanje v Solskano 5 razredno ljudsko šolo bode v soboto 31. t. m. od 9. do 11. in v nedeljo 1. sept. od 11. do 12. ure v šolski pisarni. Za tiste, ki že šole še niso obiskovali, je treba prinesiti krstni list in spričevalo o cepljenju kozic.

Iz komenskega okraja.

Mavhinje. — (Nesreča.) — Pri nas se je pripetila v soboto velika nesreča. Lovski čuvaj Alojzij Terčon je šel v svojo službo, bilo je proti večeru, ter hotel priti v dolino k J. Šinca, ki je kopal krompir. Po strmini na skali mu je spodrsnilo, puška se mu je pri padcu sprožila in ga zadela v senca. Takoj je bil mrtev. Zapuščena vdova s 4 otročki. Star je bil 33 let. Bil je priljubljen in priden ter poln humorja. Naj počiva v miru!

Družba sv. Cirila in Metoda.

Iz Vrtojbe. — (Podružnica Ciril-Metodove družbe). V nedeljo dne 25. avgusta se je vršil napovedani občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda ob povoljni udeležbi članov obojega spola iz Gorenje in Dolenje Vrtojbe. Predsednica g. Genovefa Faganclj je v sploših besedah pozdravila zborovalec in orisala v kratkih besedah pomen družbe za Slovence sploh. Na to so sledila poročila tajništva in blagajništva, ki so bila vzeta z zadovoljstvom na znanje. Iz teh poročil posnemamo, da je imela podružnica v minulemu letu enega uda-ustanovnika, in 42 članov-letnikov. V bodoče je upati, da naznani še več rodoljubkinj in rodoljubov svoj pristop k temu prekoristnemu društvu.

V novi odbor so se izvolili sledeči: Genovefa Faganclj, predsednica, Rožica Černe, blagajničarka, Fran Gorkič, tajnik, Milutin pl. Locatelli, odbornik, Jožef Vuk, Alojzija Černe in Katica Nemec, odbornice. — Pri občnem zboru je manjkal marsikdo, ki bi lahko prišel in ki je bil pismeno vabljen.

Iz Amerike je prejela družba sv. Cirila in Metoda zopet K 100 in prav lepe rodoljubne slovenske pozdrave od podružnice št. 24 družbe sv. Cirila in Metoda v Clevelandu. Ta podružnica zavzema odlično mesto med našimi ameriškim podružnicami, v dobri dveh let je poslala lepo svoto K 1800.

Družba sv. Cirila in Metoda je založila nov kolek z narodno šolo; priporočamo ga na obilno odjemanje. Naroča se v pisarni družbe sv. C. in M. v Ljubljani.

V Dolenjo Branico pojdemo 1. septembra t. l., ker tam bode vse tako prijetno in veselo, samo če bodeta mirovala sv. Florjan in Elija. Ta dan priredi Ciril-Metodova podružnica javno tombolo v prekoristne šolske namene, zato bodi tudi vsakemu sveta dolžnost priti k tej prireditvi. Gotovo bode ta dan še prijetnejši, ker prikoraka Rihemberški Sokol s svojim naraščajem ter nastopi s prostimi vajami. Bralno in pevsko društvo »Branica« pa priredi ples s sodelovanjem prvaške sokolske godbe. Torej vsakdo naj ima v mislih, ako mu bje še narodno srce, da pride ta dan k javni tomboli ter s tem: Mal položi dar, domu na oltar.

Domače vesti.

† Fran Kocjančič. — V Brezah na Koroškem so ga pokopali v nedeljo, starega komaj 39 let. Pokojni je bil odličen pristaš napredne stranke, dober političen delavec, izboren govornik in organizator, delaven na gospodarskem, združnem, društvenem polju. Od početka napredne stranke je bil član izvrševalnega odbora, agilen faktor napredne stranke. Preudarino je govoril in delal; zato pa je tudi užival dobro ime, in vsakdo, kdor ga je poznal in slišal ter videl njegovo delovanje, ga je visoko cenil. Napredna stranka je izgubila v njem moža, ki je bil značaja prve vrste... Naj počiva v miru v zemlji sosedne Koroške!

Abiturijentski sestanek narodno radikalnega, socialističnega in sploh naprednega dijaštva se bo vršil 15. in 16. septembra v Ljubljani v veliki dvorani Mešnega doma. Sklicujemo sestanek vsega antiklerikalnega dijaštva, da se združimo v delu proti klerikalizmu in da začnemo v akademskih društvih z resnim delom.

Na sestanek opozarjamo one tovariše, ki so bili na posameznih zavodih zastopniki počitniške zveze, sploh one tovariše, ki jim je kaj na tem ležeče, da se združimo in da začnemo s sanacijo nezdravih razmer med slovenskim dijaštvom.

Sporod sestanka je sledeči: 15. septembra: 1. Narodno radikalni program. 2. Sokolstvo in narodni radikalizem. 3. Vprašanje našega naraščaja. 4. Počitniška zveza. 16. septembra: 5. Slovenstvo in Jugoslovanstvo. 6. Organizacija. 7. Naše delo v akademskih društvih.

Posamezniki vabil ne bomo razpošiljali, naj ta poziv vsakemu zadostuje. Kdor želi pojasnil, naj piše na naslov: »Abiturijentski sestanek, Ljubljana poste restante«.

Priljubljeni odbor.

Zveza županov in podžupanov na Krasu naznanja, da bo imela odborovo sejo v Sežani v gostilni »Mahorčič«, v soboto, 31. avgusta t. l. ob 10. dop. Dnevni red: 1. Vlada podpora za ublaženje bede. 2. Predlogi.

Evidenčni geometer za goriški okraj. — Pred letom je bil imenovan Italijan za evidenčnega geometra za mesto Gorico. Ker je izpraznjeno mesto tudi za okraj, opravlja ta Italijan za silo tudi njegove posle. — Ali kmalu bo treba prazno mesto popolniti. Že pred par leti smo pisali o tem vprašanju in oglasilo se je bilo celo občinsko starešinstvo v Ajdovščini ter zahtevalo za slovenski okraj slovenskega geometra. — Čujemo, da stojimo pred rešitvijo tega vprašanja in sicer... da bo imenovan zopet Italijan. Slovenskega jezika ni zmožen, ali ima prav odlične prednosti pred vsakim Slovincem, namreč: on je še mlad Italijan, in ako bo zdrav, ostane v Gorici še najmanj 20 let, da ne bo tako kmalu prilike, namestiti ga s kakim Slovincem. Tudi otroke ima, katere hoče v Gorici vzrediti — In za vse to naj služi mesto v čisto slovenskem okraju! — Najbolj žalostno pa je to, da oba višja nadzornika, od katerih je vse odvisno, sta — Slovana, jeden Slovenec, drugi Čeh! — Kar strah nas je takih Slovincem, ki prihajajo — čisto kot narodna koncesija! — na vplivna višja mesta! — G.

Kako zametajo naše davke. — Laški podanik Luigi Montico odsedi prihodnji petek 6 tednov zapora in na to ga pošljejo čez mejo. — Nekdo je bil na magistratu in prošil podpore zanj, da ne pride popolnoma brez avstrijske kronice domov. Obljubili so mu 30 K. — Tako nam je povedala danes jako verodostojna priča! — Za avstrijske podanike nimajo nikdar denarja, ali regnicoli so vedno deležni posebne milosti! Opozarjamo na ta slučaj tiste, ki so dolžni nadzorovati, kam gre denar davkoplačevalcev.

Letošnji glavni nabori v goriškem političnem okraju se bodo vršili: I. Za sodni okraj Gorica v Gorici, Podturnom, Catinelli-jeva vojašnica: V torek 3. septembra za občine: Grgar, Trnovo, Čepovan, Vrtojba, Prvačina, Vogrsko, Tribuš, Opatjeselo; V sredo 4. septembra za občine: Št. Peter, Dornberg, Kojsko, Ozeljan, Osek, Šempas; V četrtek 5. septembra za občine: Solkan, Št. Ferjan, Ločnik, Renče, Sovodnje; V petek 6. septembra za občine: Št. Andrež, Podgora, Bilje, Miren in za tujce. — II. Za sodni okraj Kanal v kanalskem občinskem uradu v soboto 7. septembra za občine: Kanal, Deskle, Anihovo, Ajba, Avče, Ročini, Kal; V ponedeljek, 9. septembra za občine: Bate, Banjšice, Lokovec. — III. Za sodni okraj Ajdovščina v ajdovskem občinskem uradu v torek 10. septembra za občine: Ajdovščina, Črniče, Gojače, Vrtovin, Kamnje, Sv. Križ, Skrilje, Lokavec, Velike Žablj; V sredo 11. septembra: Rihembeng, Dol-Otlica, Šmarje, Gabrije.

Opomin. Nabor prične vsaki dan in v vsakem nabornem kraju točno ob 8. uri popoldne. C. kr. okrajno glavarstvo izda osebna vabila, katere je treba prinesiti s seboj na nabor. Stavljene, ki bi iz kateregakoli vzroka ne imel vabila za nabor, naj se oglasi pri g. županu domovne občine, kateri ga bode predstavil naborni komisiji ob koncu nabora. Stavljenci in ž njimi za zdravniško preiskavo določeni sorodniki morajo biti ob poklicu navzoči pred naborno dvorano; kdor zamudi ključ svoje občine, bo predstavljen še-le ob koncu nabora. — Vsakdo, bodisi stavljenec ali za zdravniško preiskavo določeni sorodnik, mora priti k naboru trezen in popolnoma snažen. — Kdor pride k naboru nesnažen ali pijan, bo zavržen ter bo poklican k posebni preiskavi; taki stavljenec bodo vrhu tega tudi kaznovani. Glasom novega vojnega zakona vlagati je prošnje za priznanje ugodnosti kakor lastnik podedovanega zemljišča ali kakor vzdrževalec družine najpozneje na dan nabora. Prošnje, katere bi se po naboru predlagale, bi imele za posledico, da se dotičnika premesti v nadomestno rezervno še-le povodom prihodnje odpustitve vojakov, t. j. meseca oktobra. — Nabornikom je strogo prepovedano razgrajati ob nabornih dneh po mestu v Gorici, v nabornih krajih Kanal in Ajdovščina. Jednako je strogo prepovedano korakati po ulicah v Gorici pevaže in kričaje ter no-

siti po mestu kakoršnekoli zastave. C. kr. okrajno glavarstvo. V Gorici, dne 20. avgusta 1912. Dr. Baltič I. r.

Goriški župan v Benetkah. — V Benetke se je šel tolažit vsled udarca, kateri ga je zadela na cesarjev rojstni dan. »Il Soc. Fr.« se norčuje iz Bombiča ter pravi, zakaj je šel potem, ko ga je ignoriral brigadir na Rojcah, še k maši v Stolno cerkev? Potem je šel k brigadirju, ki mu je še povedal, kar mu je prišlo. — Potolaziti se je šel v Benetke. — V nedeljo so bili goriški »fanciudi abbandonati« v Čedadu, odkoder so brzojavno pozdravili župana. — Abbandonati so brzojavili »abbandonatu«.

O molčečnosti zdravnika. — Gosp. dr. P. Defranceschi je priobčil v sobotnem »Slov. Narodu« obširno razpravo »Nekaj o zdravniški molčečnosti«. — Vsakdo, ki je imel le prlikko, je gotovo z zanimanjem prečital zelo zanimiva in temeljita izvajanja. Le želeli bi bilo, da bi razprava tudi dosegla zaželjeni uspeh. — G.

Pelagrozarij v Gradišču ob Soči. — Finančno ministerstvo je dalo svoje priporočilo za zgradbo pelagrozarija v Gradišču in potrdilo povišek stroškov za 50.000 K, izvirajoč iz predloga, da se ustanovi pelagrozarij tudi v Fiumičelu. Pelagrozarij v Gradišču začne kmalu graditi, ker je zemljišče kupljeno, odobreni načrti in stroški.

Trotoar po goriških ulicah je v sedanjih deževnih dneh zopet pričal o uzorni mestni upravi. Luže so po tem trotoarju, kakor hitro malo dežuje, kakor po goli cesti, in nikjer ni prehoda, da bi mogel človek čez, ne da bi stopil v lužo. Kako skrbno gledajo po mestih z dobro upravo na trotoar in prehodi so povsodi; pri nas pa je človek ves moker v noge, če gre v dežju z doma le kam blizu. Kako pa se godi še le tistim, ki stanujejo bolj stran od mestnih ulic; na primer na Ljvadi! Moker do kolen prideš domov in ves blaten. — Davščine v mestu rastejo, dolgovi mesta rastejo na 6 milijonov, mesto pa je na vseh koncih in krajih zane-marjeno. Kamor se pogleda, povsodi se vidi zanikerno gospodarstvo gospodujoče klčke. Vse prebivalstvo godrnja, večina pa ne misli na to, da je iskati pomoč le v pre-membli oseb v starašinstvu in na župan-skem stolcu. Kedaj se jim odpro oči, kedaj se opogumijo tisti laški volilci, ki vedno obsojajo mestno gospodarstvo, kadar je čas voliti, pa se ne zganejo ali pa celo volijo tiste, na ktere drugače zabavljajo?!

Laški visokošolci. — Njihovo društvo je bilo pred kratkim razpuščeno. Pomagati pa so si znali hitro z novim društvom »Società accademica friulana«. (Konstituiranje se bo vršilo 1. septembra. Predsednik bo — Brezina.

Špionaže je bil osumljen neki Ivan Clemente. Aretiran je bil 25. junija. Sedaj je puščen na svobodo in je ustavljeno proti njemu sodno postopanje.

Revolver v rokah otroka. — Na Placuti na št. 6. je otrok Karol Medvešek dobil v roke revolver ter sprožil in zadela svojega brata. Otroka so prenesli hitro v vojaško bolnišnico, kjer so mu dali potrebno pomoč. Zadet je bil otrok v gornjo čeljust na desni strani. Tri zobe je izgubil; drugega hudega menda k sreči ne bo. Stariši so užili velik strah.

Razžaljenja veličanstva je obdolžen Mazzinianec Egisto Cociancig v Gorici, včeraj so ga aretirali.

Radji prehitre vožnje z avtomobilom je bil obsojen Hans Herold iz Celovca na globo 20 K. Goriška okrajna sodnija ga je oprostil obtožbe.

Zdravju škodljive čaše. — Steklar Jos. Miani v Gorici je bil ovaden sodniji, da prodaja čaše s pokrovcem, ki je iz take tvarine, da je zdravju škodljiva. Miani je bil obsojen v globo; pri vskljeni razpravi pa oproščen.

Nevarno ranjen na plesu. — V ulici Novi most v Gorici je bil ples v nedeljo. Ponoči je prišlo med mladeniči do pretepa. V pretepu je dobil 21 letni Josip Boškin iz Pevme dva udarca po glavi z vrčkom; dobil je dve rani, ena je nevarna. Kot ranilca sta ovadena Ivan Bandev in Fran Pavletič. Boškina so prenesli v bolnišnico.

Izgnali so iz Gorice neko 19 letno Klaro Benedetti, ki je pohajala po Gorici brez dela; doma je iz Pirana.

Iz sodnijskih zaporov v Červinjanu je pobegnil neki Sikerl, ki je bil natakar v Oradežu, kjer pa je zagrešil tatvino in bil zato v Červinjanu obsojen na 3 tedne zapora. Ko bi bil prestal to kazen, so ga imeli poslati na Dunaj, kjer ga je čakala nova razprava, tujska od červinjanske. Prejšnjo nedeljo popoldne med drugo in trejo uro je pobegnil iz zapora. Kako se mu je to posrečilo, je misterij, katerega si ne morejo razložiti. Zid zapora je bil nedotaknjen, do okna ni mogel pa je tudi zavarovano z močnim železjem. Vrata zapora so bila pravilno zaprta, vse, kakor mora biti — samo Skrla ni nikjer. Ječar ga ni izpustil — torej bi bil moral meti kdo drugi ključke od vrat zapora, ki bi bil odklenil in zaklenil, potem ko je Sikerl odšel.

Obstrelil se je regnicolo 21 letni Ruggero Gigante. Z revolverjem je meril v levo stran prsi. Sedaj je bolnišniči.

Iz Vipave ima »Eco« poročilo, da je prodal baron Lewetzow posestvo Hrušica, velike gozdove, posestniku F. Jurca iz Postojne za 380.000 K.

Tekel je, kar je mogel, 14 letni Josip Primožič ter pri tem zadel v okno; razbil je šipo in se nevarno ranil, tako da je moral po zdravniško pomoč k usmiljenim bratom.

Jesen v avgustu. — Prve dni avgusta se je sprevrglo vreme na slabo: dež, celo mraz. Kak dan je bil prav jesenski: Dež utegne škodovati trti. — No, vremenski preroki zatrjujejo, da ker je bil avgust jesenski in zlasti ker je dež proti koncu mesca, da bo pa september gorak in lep. Prav bi bilo!

Konec pasjih dni je bil v četrtek 22. t. m. Ta dan popoldne ob 2. je stopilo sonce v znamenje device in s tem je konec pasjih dni. Mrzlotno je bilo ta dan in deževalo je. Tako slabega vremena in celo mraza v pasjih dneh kot letos že ni bilo kmalu. Leta 1896. je bil avgust deževen in mrzel pa pravijo da je bil še vedno boljši kot letošnji.

Javno nasilstvo. — Je že tako, da se mladi ljudje navadno zoperstavljajo redarjem ali orožnikom, kadar jih hočejo odpeljati v zapor. Tako je pri Slovencih, tako pri Furlanih. 25 letni H. Andrian v Fiumicelu se je branil kar se je mogel proti orožnikom, ko sta ga prišla. Radi tega je moral pred sodnike v Gorico, ki so pa milo sodili in mu prisodili samo 14 dni zapora.

Sokolski vestnik.

Dan Sokolskega naraščaja v Kobari- du. — Vspel je najkrasnejše. Ljudstva obilo iz Kobariida, okolice, z Bovškega, s Tolminskega, iz Gorice in okolice, Krasa itd. Sokolov v kroju okoli 40, naraščaja 85. Nastop naraščaja je bil jako lep in občinstvo je bilo navdušeno ob uzornem nastopu. Ravno tako je ugajal nastop Sokolov. V imenu občine je pozdravil Sokole župan Miklavčič, odgovoril je starosta dr. Irgolič in zastopnik Sok. Zveze Kajzelj. Na telovadišču je govoril br. Podgornik. Cela prireditev je uspela res v čast Kobariidu in Sok. naraščaju. Obširneje poročilo prihodnjic.

Prvega septembra v Cerkno! »Sokol« v Cerknem priredi ta dan javno telovadbo in ljudsko veselico. Telovadba se prične ob treh popoldne v sledečem redu: 1. Proste vaje VI. vsesokolskega zletja v Pragi; 2. Orodna telovadba, pri koji postavijo vrste »Sokol« iz Idrije, Žirov, Spodnje Idrije in Cerkna; 3. Skupine trg. obrt naraščaja iz Idrije in 4. Proste vaje za vseslovenski sokolski zlet v Ljubljani l. 1913.

Po telovadbi ljudska veselica v prostorih gostilne pri »Firbarju«. Vstopnina k telovadbi in veselici po 30 vinarjev. Sodeluje godba iz Žirov. Iz Idrije bosta vozila oba avtomobila gosp. V. Lapajneti iz Sv. Lucije pa avtomobil tvrdke Plemelj & Obid iz Cerkna. Večje družbe, ki se nameravajo voziti s tem avtomobilom, naj izvolijo naznaniti to na dopisnici »Sokolu« v Cerkno, da se ve uravnati vožnja tega avta. Isto naj storijo tudi druga sokolska društva, ki bi hotela sodelovati pri telovadbi. Ker je zveza Sv. Lucija-Cerkno ugodna in vozi avtomobil komaj eno uro, je pričakovati, da tudi iz spodnjih krajev poleti veliko udeležencev v prijazno Cerkno; torej »Na svidenje!«

Veselica Sokola v Biljah se bo vršila v nedeljo 1. septembra, kakor že naznanjeno. Veselica bo v prijetnem parku br. Sauniga. Opozarjamo ponovno na to prireditev, ki obeta biti prav krasna.

Redni občni zbor tel. društva »Sokol« v Prvačini bo dne 31. VIII. t. l. ob 7. uri zvečer v »Sokolskem domu« v Prvačini. Dnevni red: 1. Pozdrav br. staroste; 2. Poročilo br. tajnika; 3. Računi br. blagajnika; 4. Pogovor glede garancij S. D.; 5. Poročilo br. načelnika; 6. Razno; 7. Volitev odbora. Na zdar! Odbor.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Razpisan je natečaj za sprejem v zimske tečaje slovenskega oddelka deželne kmetijske šole in za podelitev podpor v znesku 24 kron mesečnih v svrhu obiskovanja omenjenih tečajev. Od danes naprej, do všteti 30. septembra tek, leta se vpisujejo prosilci za sprejem v prvi tečaj deželne kmetijske šole. Sprejmejo se kmetijski sinovi posestnikov, stari nad 16 let. Poup se razdeli na dve dobi po 5 mesecev, in sicer od 15. oktobra 1912 do 15. marca 1913. Kdor dovrši prvi tečaj z dobrim uspehom, ima pravico stopiti v II. tečaj, ki traja ravno toliko časa. Koncem vsake učne dobe se bodo vršile javne preskušnje, in koncem druge učne dobe se izdajo gojencem, ki dovrše drugi učni tečaj, odpustna spričevala. Gojenci se bodo poučevali v praktičnem kmetijstvu, v govedoreji, sirarstvu itd. Vadili se bodo v čitanju, pisanju, računstvu ter se bodo vadili v rabli kmetijskega orodja, v obrezovanju itd. Gojenci stanujejo v zavodu. Dvajseterim manj premožnim gojencem se podeli mesečne podpore po 24 kron, po 120 kron za 5 mesečno dobo zimskega tečaja; kdor namerava prositi za te podpore, naj priloži prošnji ubožni list. Postavni zastopniki gojencev imajo predložiti pismene in z dotičnimi listinami opremljene prošnje, (krstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo uravnega vedenja, ubožni list) deželnemu odboru do 30. septembra. Natečaj razglasijo županstva, ki dajejo vsa potrebna pojasnila.

Da se čimbolj pospeši udomačenje čistokrvne goveje živine, sklenil je deželni odbor ponuditi živinorejcem srednjega govedorejskega ozemlja priliko, da si olajšajo dobavo čistokrv. junic rujavo-sive švicar. pasme s tem, da prevzame na račun dežele nabavne stroške in one za prevažanje kupljenih junic iz Švice na dom, če se oglasi zadostno število živinorejcev, ki se žele deležiti te nabave ter pošljejo v ta namen za vsako junico 300 kron vsaj do 5. septembra t. l. deželnemu odboru. Omenja se, da take živali, 10 do 12 mesečne, ki so že bile enkrat na planinski paši in so torej že utrjene, stanejo po 250 do 300 kron komad in da se to, kar se privarči na kupni ceni, povrne dotičnim naročnikom. Dežela prevzame voznino od Švice do Gorice; od tu naprej pojdejo troški na račun naročnika. Deželni odbor.

Vinska letina v Dalmaciji. — Računa se, da bo dala vinska letina v Dalmaciji okoli 1.400.000 hl vna; če ne bo posebnih vremenskih neizgovod, obeta biti vino izvrstno. Tako poročajo iz Dalmacije.

Krompir na Ogrskem. — Prihodek krompirja na Ogrskem cenijo letos na 53.78 milijonov kvintalov; lani ga je bilo 44.37 mil. kvintalov.

Na vipavski železnici se je peljalo meseca maja oseb 9500, blaga 4800 ton. Inkasirali so K 16.500. Od 1. jan. do 31. maja t. l. so inkasirali K 81.300 (15.166 več nego lani v istem mesecu).

Goriški tramvaj. — Meseca maja se je peljalo po goriškem tramvaju 109.682 oseb, inkaso znaša K 12.699. Od 1. jan. do 31. maja so inkasirali K 58.834 (3524 K več nego lani v istem času).

Gobe. — Vsaki dan prinašajo na trg v Gorico gobe, in sicer kak dan prav obilo. V soboto jih je bilo na tgu 900 kg v 60 jerbasih. Zaplenil jih je tržni komisar 30 kg!

Včeraj so prinesli na trg 400 kg gob; 20 kg jih je tržni komisar spoznal za nežitne ter zaplenil.

Na trg sv. Jerneja je bilo prignano v Gorico 840 glav goveje živine, 500 prešičev, 35 konj.

Nov poštni urad otvorijo v Follanu v Furlaniji dne 1. septembra.

Bogastvo Nemčije. — Večkrat se čuje, da Nemčija ni bogata. Res, da ni med najbogatejšimi, ampak bogati rapidno in privatna premoženja so narasla od 64 milijard v letu 1896. na 104 milijarde v letu 1911. ter se je v petnajstih letih skoro podvojilo. Velika bogatstva se množijo posebno: leta 1896. je bilo treba šesteti 26 premoženj, da se je dobila milijarda; dandanašnji jih ima 6 eno milijardo in drugih 20 zopet eno milijardo, dočim je pred 15 leti bilo treba šesteti 101 premoženje, da se je dobilo 2 milijardi. Tri milijarde so razdeljene sedaj med 63 oseb; leta 1875. je posedovalo tri milijarde 24 oseb.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« priredi na 1. septembra izlet na Opčine k slavnosti kol. dr. »Balkan«. Opozarja se že sedaj gg. člane, da se takrat v velikem številu udeležijo. Odhod se naznani v kratkem.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici naznanja, da priredi dne 15. septembra t. l. cestno dirko združeno s polževo dirko, ter dirko v vrečah, na stolu in stati na kolesu, razbijanje lonca in srečkanje z več dobitki.

Politični pregled.

Na Balkanu. — Srbi zahtevajo vojno s Turčijo. V Beogradu je bil velik shod, 10.000 ljudi, ki so po shodu priredili demonstracijski obhod. Shod je sprejel resolucijo, v kateri se zahteva od vlade, da mora takoj Turčiji napovedati vojno. — Srbija je odredila mobilizacijo moravske in drinske divizije. — To vse vsled tega, ker so Albanci v Sjenici in Belopolju napadli Srbe, nastalo je veliko klanje, veliko rodbin je pribežalo na srbsko mejo. To je Srbe do skrajnosti razgorelo. — V Sofiji je zborovala narodna skupščina, ki je povdarjala žalostno stanje bolgarskih bratov v Turčiji. Zahteva za Bolgare boljše razmer. Bolgarija mora poseči vmes in pomagati. — Ornatoga koncentrirala še vedno črte ob meji, dasi so vele-vlasti zahtevale od nje, naj miruje; odgovorila je, da ona se drži miru, ali Turki naj ne napadajo in ne delajo na črnogorski zemlji »blockhouses«.

Kaj pomenijo avstrijske čete ob meji, je poprašala Turčija Avstrijo. Pri Kalbujevu se koncentrirala avstrijsko vojaštvo 15. in 16. zbora na manevre. Avstrijska vlada izjavlja, da so bili ti manevri ob meji določeni že pred 3 meseci ter da ne stojijo v nobeni zvezi s konfliktom, katerega ima Turčija s Črnogoro.

Ogrska opozicija. — O stališču opozicije napram vladni večini se je Justh v svojem listu »Az Est« izrazil sledeče: »Opozicija bo šla v prihodnjem zasedanju zbornice s polnim parom svojo pot naprej. Ako vlada misli, da bo v jeseni položaj zanjo ugodnejši, se silno moti. Čisto izključeno je, da bi opozicija s sedanjo vlado sklenila mir in ravnotako je izključeno, da bi se mi pobotali brez izpolnitve naših zahtev. Pri novi volilni predlogi opozicija nikakor ne more sodelovati, ker smatra volilno reformo, kakoršno predlaga vlada, za naravnost nesprejemljivo. Ogrsko čakajo še jako težki dnevi.«

Absolutizem na Hrvaškem. — Svetovnoznani angleški publicist Scotus Viator, veliki prijatelj zatiranih Jugoslovancev, je zopet izdal obširno delo »Absolutizem na Hrvaškem«, v katerem se peča s škandaloznimi razmerami, katere skušajo razni Khueni, Lukacsi in Čuvaji uveljaviti na Hrvaškem. Svoja obširna izvajanja konča Scotus Viator z besedami: »Do hrvaško-srbskega jedinstva pride in tudi mora priti. Avstrija sicer lahko z Aehrenthalovimi, Khuenovimi in Čuvajevimi metodami to dejstvo za par generacij prepereči in tudi žanje pogubonosne posledice te politike, toda trajnega uspeha ta politika ne bo imela. Avstrija bi veliko boljše storila, ako bi podpirala težnje Jugoslovancev, ker bi si s tem pridobila velike simpatije med Jugoslovanci; posebno pa med balkanskimi narodi. Bodočnost habsburške dinastije je odvisna od tega, za katero alternativo se odloči. Glede Jukičevega atentata je mnenja, da nepostavnost in tiranstvo pospešujeta umore in anarhijo.« Moralno odgovornost za atentat nosijo Čuvaj in oni nepredvidni oziro-

ma zaslepljeni državniki, ki so hrvaški narod na milost in nemilost izročili tiranu Čuvaju, ki je samo slepo orodje v rokah madžarskih šovinistov.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Italijanski aviatik ponesrečil.

Dne 25. t. m. zjutraj je plul poročnik Manzini s svojim aeroplanom nad Tripolisom. Potem je zavil na morje, kar je padel z aeroplanom v morje in utonil. Zrakopov je bil monoplan Bleriot. Poročnik Manzini in stotnik Novelli sta bila najboljša aviatika v italijanski vojski v Tripolitaciji. Manzini je rojen leta 1886. Ne ve se, kaj se je zgodilo, da je ponesrečil tako več in dober aviatik.

Druga faza.

Italijanski listi naznanjajo, da bode nadaljevala Italija po novi strategični metodi, ki pomeni drugo fazo vojne; hočejo zasledovati večja skrivališča Turkov in Arabcev, da jih preženejo kolikor mogoče v notranjščino. Vodi bo operacije general Ragni, Caneva gre v pokoj; storil je zadosti, ko je zasedel obrežje tisočeststo kilometrov dolgo.

Poneverjenje v škodo Puljske občine pred sodnijo v Rovinju.

Dne 26. t. m. se je vršila razprava proti Ludoviku Donaggio, pobiralcu »najeminskega vinarija« v Pulju, ki je obtožen uradnega poneverjenja.

Ta najemščina je bila uvedena v Pulju leta 1900. Prvi pobiralec je bil Leonardo Polla Pietro. Ta je poneveril inkasirani denar ter bil zato odstavljen in sedaj tudi kaznovan. Njegov naslednik v službi je bil Donaggio in sicer v letih 1907—1909. Začetkom 1909. so prišli na sled njegovemu poneverjanju, ali iz službe ga niso izpustili, marveč so ga postavili v službo bolniške blagajne.

Priznal je takrat, da »dolguje« občini na inkasirani najeminski davščini svoto K 2667.17. Ker pa ni reda v vknjižbah, se ni dalo kontrolirati, ali je poneveril ravno toliko ali še več. Pri razpravi se je Donaggio priznal krivega. Skliceval se je na svojo revščino, veliko družino in revne stariše. Prizna, da si je prisvojil od 2—3000 K ter da je imel namen, povrniti poneverjeno svoto s pošiljkom; tudi mu je bilo dovoljeno od občinskega urada v obrokih vračati poneverjeni znesek.

Sodnija je obsodila obtoženega Donaggio na 5 mesecev težke ječe.

Druge razprave sledé v kratkem.

Razne vesti.

Nemški cesar je obolel; je prehlajen močno in revmatizem ga muči. Odpovedana so vsa nameravana potovanja.

Tržaški aviatik Vidmar v Bosni. — V Bosanskem Brodu je plul s svojim aeroplanom Vidmar visoko v zraku. Ko se je spustil na tla, je napravil nov vzlet v družbi neke gospodične iz mesta. Dvignil se je 1000 m visoko. Občinstvo ga je živahno aklamiralo. Sedaj pojde vzletat v Banjaluko.

Tridentinski veteranom odnesli zastavo. — »Alto Adige« poroča, da so šli veterani iz Tridenta na dan 18. t. m. v Varone na izlet; s seboj so nesli tudi svojo društveno zastavo. Ko so se v Varone pozabavali in hoteli oditi — ni bilo nikjer društvene zastave. Kako je izginila, kdo jo je vzel, se ne ve. Vršijo se pa marljivo poizvedbe.

Amerikanska iznajdba. — »Daily Telegraph« poroča iz Newjorka: Dr. Bridgeman, profesor na Harvardskem vseučilišču, je znašel »gorak led«. — Posrečilo se mu je, dobiti gorak led 27° in on upa, da bo mogoče dobiti še gorkejši led. Ta metoda obstoji po njegovi izpovedi v tem, da se uporabi voda pod jako visokim atmosferskim pritiskom in se ob jednem uravnava temperatura. K temu potreben aparat obstoji iz hidravličnega cilindra in dobre jeklene cevi, v kateri se izpostavi voda pritisku nad 20.000 zračnih atmosfer.

Dalje na 4. strani.

Dve irredentovski društvi v Pulju je vlada pred kratkim razpustila. To sta mladinski društvi »Edera« in »Circolo sportivo di cultura«. Razpustni dekret pravi, da ste društvi prekoračili svoj določeni ter pospeševali državni sovražne tendence. — Puljski irredentovci pa so si znali hitro pomagati. Ustanovili so si društvo »Fascio giovanile istriano«. Sklenili so bili ustanoviti si novo društvo, še predno sta bili prejšnji dve razpuščeni; so pač vedeli, kaj jih čaka. Ni dvoma, da bo novo društvo istotako protiaustrijsko kakor prejšnji dve, saj so člani tega društva bivši člani bivših društev.

Irredenta v Pulju. — Celi garniziji v Pulju je prepovedan obisk kavarne »Commercio«, ker so se tam zbirali glavni irredentovci, tudi člani dveh razpuščenih društev; v tej kavarni so tudi pred kratkim izvižgali vojaško patruljo; sploh je tam gnezdo irredentovcev. Kine-matograf »Minerva« je zaprt, ker je bil preveč italijanski.

Na Brionskih otokih pri Pulju so aretirali hčer nekega ruskega generala. Osumljena je špijonaže.

Steparije z voznimi listki na južni železnici. Pred ljubljansko okrajno sodnijo se vrši razprava proti trem sprevodnikom južne železnice iz Maribora Antomu Tomšiču, Petru Kajšlerju in Jožetu Kotniku obtoženim radi steparij z voznimi listki v osebnih vlakih na progi Maribor-Trst. Zadevo so odkrili meseca julija. A. Tomšič odločno zanika, da bi se kdaj izrazil nasproti kolegi Kvapilu, kakor se mu imputira, da sta s Kajšlerjem kriva steparij. Vstraja v priznanju le glede enega listka na progi Zalog-Ljubljana, ki ga je falzificiral, da si je pomagal iz skrajne denarne zadrege. Pravi, da bi bil znesek pozneje poravnal z morebitno napitnino. Obtoženec Kajšler prekliče vse izpovedbe pri prvem zaslišanju. Že v silni razburjenosti je bil pri prvem zaslišanju vse priznal, kar so mu predbacivali. Sedaj pa odločno zanika vsako krivdo. Tretji obdolženec Jože Kotnik tudi odločno zanika, da bi bila pisava na ponarejenem listku, ki ga mu je pokazal sodnik, njegova. Glede Tomšiča izpove njegova žena Katarina isto, kar je izpovedal on 3. avgusta. Dotičnega dne je zahteval mož od nje denarja za osemindeseturno službo in ji je pri tem pokazal denarnico, v kateri je bilo le nekaj drobiža, menda 14 vinarjev. Ker sama ni imela denarja, ga mu ni mogla dati. Sklicuje se na slabo gnotno stanje in štiri nepreskrbljene otroke, od katerih najstarejša hčerka se nahaja vsled hrbtenične sušice v ortopedičnem zavodu. Na predlog državnega pravdnika se je razprava preložila na 7. septembra v svrto zaslišanja izvedenca glede ugotovitve rokopisov na ponarejenih listkih.

Oficirji in evharistični kongres. — Vojno ministerstvo je izdalo z ozirom na udeležbo oficirjev in vojaških uradnikov pri evharističnem kongresu odlok, da se dovoli oficirjem in vojaškim uradnikom, ki se hočejo udeležiti evharističnega kongresa, šestdnevni dopust, ki se ne sme všteti v določeno dopustno dobo. Za popotovanje na Dunaj se jim morajo ugotoviti potovnice. Na Dunaju jim bodo dali vso oskrbo v eraričnih poslopih. Odlok pripominja, da več železniških družb, med njimi južna železnica in železniška črta Aspang, ni privolilo v izgotovitev potovnic za to popotovanje.

Zrakoplov, ki stoji na miru v zraku. — Neki častnik v Nemčiji je baže znašel zrakoplov, ki more kjerkoli v zraku stati čisto mirno in je mogoče spustiti se z njim na tla na čisto majhnem prostoru. Zrakoplov ima poleg vijaka tudi vrtila, ki se sama od sebe razprostirajo, če gre zrakoplov navzdol, če gre gor, pa se stisnejo skup. Zrakoplov ima 3 motorje s 150 konjskimi silami vsak, spodnji del je sličen čolnu z vesli, na katerih so vrtila. Hitrost aparata je 60 km na uro. V treh minutah se dvigne 500 m visoko.

Nesreča na vojaških vajah. — Iz Lvova poročajo, da se je ob vojaških vajah v Galiciji zgodila nesreča: utonilo je več dragoncev, baže 12. — Uradno vest še ni potrjena.

Izseljevanje iz Italije v Argentinijo. — Tega izseljevanja je bilo toliko, da ga je argentinska vlada svoj čas ustavila. Sedaj pa poročajo iz Rima, da je prepoved italijanskega izseljevanja v Argentinijo preklicana.

Zopet požar v Carigradu. — Kar venomer se čuje o požarih v Carigradu. Sedaj je bil v predmestju Tofane, v bližini avstroogrškega poslaništva, izbruhnil požar, ki je uničil okoli 100 hiš.

Skladišče lesa je zgorelo v Munkeču na Ogrskem. Skladišče je bilo last Maksa Lindenbauma. Škode je 100.000 K. Baže je bil ogenj podložen.

Sedem let brez spanja. — Dr. Edvard Bramier, zdravnik v Budimpešti, je imel pacientinjo, ki celih 7 let ni spala. Imenuje se Klara Gadželj, ima 10 letno hčerko. Pred 7 leti se je nahajala gospa Klara Gadželj s svojo hčerko na letovišču v bližini Bakonjskih gozdov, kar je napadla ciganska tolpa njeno stanovanje ter jej hotela odnesti hčerko, malo Gizele. Posrečilo se jej je, skriti se in cigani so odšli. Preživela pa je tačas tak strah, da od takrat dalje ni več zaspala in sploh se jej še ni zadrževalo od takrat. Ta slučaj se v zdravniških krogih živalno komentira.

Mali oglasi.

Najmanjša pristožbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejal se računa za vsako besedo 3 vin. **Najpriljubljenejša inseriranje za trgovce in obrtnike.** Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Stavbišča za tri navadne hiše z malim vrtičem so na prodaj pod Kostanjevico pred tunelom. Cena prav zmerna. Poizvedbe v Goriški Tiskarni.

Išče se deček 14-16 let star za trgovino z mešanim blagom. — Naslov pové naše npravnštvo.

Posestvo na prodaj

na novo zgrajeno, na Bledu 5 minut od jezera, blizu farne cerkve, obstoječe iz vrta, hiše z 8 mimi sobami, urejeno za 4 stranke za letovičarje, tudi pripravnost za vsako obrt, ali kupčijo.

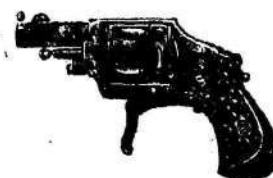
Naslov
v upravnštvu „Soče“.

Na prodaj je
več vagonov
češpelj in sena.

Natančneje poizvedbe pri

I. Inocente,

Postojna.

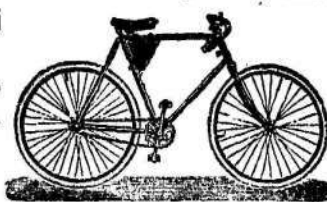

Kupujte samo dvokolesa „Altena“, ki so najboljši franco-ki sistem in najtrpežnejše vrste bolidi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šikanje (vezevje). Stroj leče brezšumno in je jako lrpčev.

Puške, samokrese, slamorezuice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 78.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagatelj se na razpolago hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1911: Zadrugnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1.103.254 98. — Posojila: 1.068.002 —. — Reservni zaklad: 100.451 56. — Vrednost hiš: 383.538 29.

ZAHVALA

vsem, ki so izkazali na katerikoli način zadnjo čast našemu dragemu pokojniku gosp.

IVANU PERIC

in vsem, ki so nam bili v teh težkih urah v pomoč in tolažbo, bodi izrečena najsrčnejša zahvala.

Posebna zahvala velja g. F. Švara, vikarju za ginljivi nagrobni govor, sl. društvu „Nabrežina“ in sl. sok. godbi iz Mavhinj za pretresljive žalostinke; g. A. Rebeku, c. kr. okr. glavarju v Gorici za sožalje; sl. občini, starešinstvu in županstvu Slivno, kakor tudi sl. cestnemu odboru za venca in vsem drugim korporacijam in zastopnikom za vdeležbo pri pogrebu.

SLIVNO pri NABREŽINI, 26. avgusta 1912.

Žalujoči ostali.

Tužnim in potrjim srcem naznanjamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubi soprog, oziroma oče, zet in svak, gospod

Franc Kocjančič

posestnik v Podgori pri Gorici

izdihnil svojo blago dušo v petek, dne 23. avgusta ob 2. uri pop. po dolgi in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 39. letu svoje starosti.

Zemljski ostanki dragega pokojnika se položijo v nedeljo, dne 25. avgusta ob 4. uri popoldne v družinsko rakev v Brežah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v ponedeljek, dne 26. t. m. ob 9. uri zjutraj v mestni farni cerkvi v Brežah.

V BREŽAH, dne 24. avgusta 1912.

Vincenc Kaiser,
tast.

Irma Kocjančič roj. Kaiser,
soproga.

Osvin in Stanko Kocjančič,
sinova.

Dr. Marij Kaiser, Oskar Kaiser,
svaka.